

Список літератури

1. Collins English Dictionary Електронний ресурс // Режим доступу: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english>

*Науковий керівник: Васік Ю.А.,
канд. філол. наук, викладач*

УДК 81'255:001.82 (043.2)

Ткаченко А.К.

Національний авіаційний університет, Київ

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ПАРАДИГМИ У СУЧАСНІЙ ТРАНСЛЯТОЛОГІЇ

Філософський термін «парадигма» часто застосовується у різних контекстах і значеннях. Як зазначає О.М. Шепетяк у статті «Поняття парадигми у філософії мови та науки», вперше як основний термін певної філософської концепції він зустрічається у філософії мови Людвіга Йозефа Йоганна Вітгенштайна та філософії науки Томаса Самуеля Куна. Філософ Л. Вітгенштайн під «парадигмою» розумів значення набору правил, на основі якого слово вводиться у мовну гру та отримує в ній певне значення [6].

У сучасному перекладознавстві помітною є тенденція до консолідації різних наукових парадигм, у надрах яких викристалізувалися різноаспектні бачення стратегій і тактик перекладу. Так, лінгвістична парадигма осмислює перекладознавчі процеси через мовні засоби, культурологічний підхід теоретизує переклад у термінах мистецтва та культурного діалогу. Зрозуміло, що різнобічне теоретичне осмислення перекладацької діяльності, створює підґрунтя для різного тлумачення таких ключових позицій перекладознавства, як співвідношення точного і вільного в перекладі; контекстуальне мовлення і переклад; відтворення смислового і логічного центрів висловлення в перекладі; мовна особистість і переклад тощо [3].

І.С. Алексеева зазначає, що тенденція враховувати антропологічний (людський) фактор при перекладі існувала завжди, починаючи від епохи римської античності [1]. У теорії гармонізації перекладу, яку висуває Л.В. Кушніна, вводиться поняття «гармонія», що розглядається не лише як критерій якісного перекладу, його кінцева мета, але й як «система поглядів перекладача, заснована на індивідуально-образному осмисленні перекладацької картини світу, що складається під впливом нового просторо-часового буття тексту перекладу, залученого в орбіту численних смислових перетворень» [4, с. 8-37].

Існує когнітивно-комунікативна дослідницька парадигма, у якій переклад постає як оперування зі змістом вихідного повідомлення, внаслідок чого породжується комунікативно актуальний смисл, який репрезентується через зміст одиниць мови перекладу і набуває матеріального оформлення для передачі цільовій аудиторії, яка, у свою чергу, має стати «співтворцем» нового комунікативного смислу. Відправним моментом діяльності перекладача вважається осмислення ним загального смислу тексту оригіналу, результатом якого є породження його цілісного образу – створення текстового концепту як